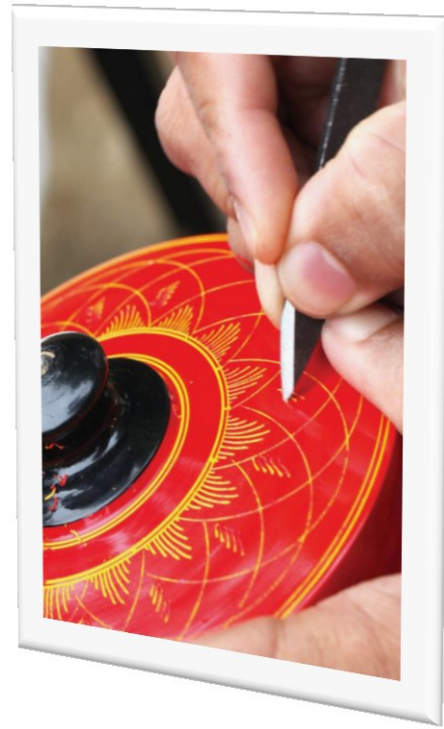

9 ශ්‍රේණිය

ලාඤා නිර්මාණ අගයමු

නිපුණතාව 6.0

ආගමික හා සංස්කෘතික අංග, දෙස්, විදෙස් වශයෙන් තෝරාගත් ශිල්පීන්ගේ කලා නිර්මාණ, අද්‍යතන දෘශ්‍ය කලා කෘති හා ජනමාධ්‍ය ඇසුරින් හඳුනාගත් කලා නිර්මාණ විචාරසිලීව රසාස්වාදයට ලක් කරමින් ස්වතන්ත්‍ර නිර්මාණ සඳහා භාවිතයට ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 6.3

ශ්‍රී ලංකාවේ ලාඤා කර්මාන්තය අධ්‍යයනය හා රසාස්වාදය කරයි.

ක්‍රියාකාරකම 6.3.1

ලාඤා නිර්මාණ අගයමු

ලාඤා කර්මාන්තය

ලාඤා කර්මාන්තයේ ඓතිහාසික පසුබිම.

01. ලාඤා කර්මාන්තය වඩාත් ප්‍රචලිතව පැවතියේ මහනුවර යුගයේදීය.
02. එකල “කොට්ටල් බද්ද” නමැති රාජකීය කාර්යාංශයේ පවා ඔවුන් සේවය කර ඇත.
03. එහිදී ඔවුන් හඳුන්වා ඇත්තේ “හංගිඩි වසම” යනුවෙනි.
- 04 ලාඤා කර්මාන්තයේ යෙදී සිටි ශිල්පීන් හඳුන්වා ඇත්තේ හංගිඩියන් යන නාමයෙනි.

ලාක්ෂා සඳහා හාවිත අමුද්‍රව්‍ය

01. ලාක්ෂා නමැති කෘමියාගෙන් ලබා ගන්නා ලාඥ ලාක්ෂා කර්මාන්තයට යොදා ගනී.
02. ලාක්ෂා කෘමියා විවිධ ශාක වල, (මසං, කෝන්, හිගුරු, පිහිඹියා) දළ ආහාරයට ගනිමින් එහි අතු රිකිලි වල ලාඥ වැනි ද්‍රව්‍යයක් තැන්පත් කරයි.
03. එම ද්‍රව්‍ය සුළං වැදී සන වී ලාක්ෂා බවට පත් වේ.

ඉහත රූප වල දැක්වෙන්නේ ලාක්ෂා සුළං වැදී සන වී ඇති ආකාරයයි.

ලාක්ෂා සකසා ගන්නා ආකාරය.

01. සුළං වැදී සන වූ ලාක්ෂා සහිත අතු රිකිලි කපාගෙන ගෙනවිත් පවනේ වේලා ගනී.
02. ඒවායේ ඇති ලාක්ෂා පිහියකින් වැනි ආයුධයකින් සුරා ගනී.
03. ඉන්පසු කපු රෙදි කඩක ඔතා තදින් ගැට ගසා ලිපට ඉහළින් අල්ලා රත් කොට උණුවෙන පිරිසිදු ලාක්ෂා මිරිකා ඉවතට ගනී.
04. එසේ ලබාගන්නා ලාක්ෂා නැවත වරක් රත්කොට කැබලිවලට වෙන් කර ගනී.

සායම් පිළියෙළ කර ගන්නා ආකාරය

අතීතයේ දී වර්ෂ සාදාගනු ලැබුවේ ස්වභාවික අමුද්‍රව්‍ය මගිනි.

- රතු = සාදලිංගම් නම් පාෂාණ විශේෂය
- කළු = පහන් දැලි හෝ කැකුණ දැලි
- කහ = හිරියල්
- කොළ = කහ හිරියල් සහ නිල්පාට එකතු කිරීමෙන්

(ලාක්ෂා, කෝටු දෙකක සවිකොටගෙන රත් කර, සායම් කුඩු මිශ්‍ර කර පදම ලැබෙනතුරු අදිමින් වර්ෂාවත් ලාක්ෂා සාදා ගනු ලබයි.)

ලාඤා භාවිතය

දූවමය භාණ්ඩවල මතුපිට අලංකාරය කිරීම සඳහා පමණක් ලාඤා භාවිත කරයි.

ලාඤා කර්මාන්තයේ දී භාණ්ඩ නිර්මාණය කිරීමට භාවිත කරන ශිල්ප ක්‍රම ප්‍රධාන වශයෙන් දෙවර්ගයකි.

01. **නියපොතු වැඩ** = මේ සඳහා ලාඤා කෙඳි භාවිත කරයි, රත් කළ ලාඤා කැබැල්ල ඇඟිලිවලින් ඇද කෙඳි සකස් කර ගනී. එක් පැහැයක කෙඳි භාණ්ඩය මත ඇලවීමෙන් පසු අනෙක් වර්ණ වල කෙඳි මගින් මෝස්තර යොදනු ලැබේ. මේ සඳහා නියපොත්ත භාවිතා කරන බැවින් නියපොතු වැඩ යනුවෙන් හඳුන්වයි.

02. **පට්ටල් වැඩ** = පට්ටලයට අල්ලන ලද භාණ්ඩය හොඳින් කරකැවෙන විට රත් කරගත් ලාක්ෂා කැබැල්ල එයට අල්ලා හොඳින් තවරයි. එහි දී භාණ්ඩයේ ලාක්ෂා ඒකාකාරව හොඳින් තැවරේ. විශාල භාණ්ඩ නිර්මාණයේ දී මෙම ක්‍රමය බහුලව භාවිත කරයි. එක් එක් වර්ණ සම්පූර්ණ භාණ්ඩය මත තවරා පසුව මෝස්තර යොදනු ලැබේ.

මොස්තර යෙදීම සඳහා භාවිත

කරන සැරසිලි.

වැල්පොත, පළාපෙති, දෙපට ලණුව, ලණු දඟය, තනි බිංදුව, ගල්බිංදුව, කුන්දිරික්කන්, බෝ කොළ, තනිපට ලණුව

ලාක්ෂ්‍ය ආධාරයෙන් අලංකාර කරනු ලබන හාණ්ඩ

සේසත් මිටි, කොඩි මිටි, හෙල්ල මිටි, බීරළු, බුලත්
තට්ටු, සැරයටි, වටාපත් මිටි, උඩැක්කි කඳන් ආදිය.

ලාඝ්‍ය කර්මාන්තය ප්‍රචලිත ප්‍රදේශ

- ❖ මාතලේ = හපුච්චි
- ❖ තංගල්ල = අඟුල්මඩුව
- ❖ මහනුවර = හුර්කඩුව
- ❖ බලන්ගොඩ = පල්ලේකන්ද

මේ අතරින් වර්තමානය වන විට මෙම කලා කර්මාන්තය වඩාත් සක්‍රීයව පවතින්නේ මාතලේ හපුච්චි ප්‍රදේශයේ ය.

අභ්‍යාස

01. ලාඝ්‍ය කර්මාන්තයේ භාවිත ප්‍රධාන ශිල්පක්‍රම මොනවා ද ?
02. ලාඝ්‍ය සාදා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීමක් කරන්න.
03. ලාඝ්‍ය කාර්මිකයින් හඳුන්වන නම කුමක් ද ?
04. ලාඝ්‍ය යොදා අලංකාරය කරනු ලබන භාණ්ඩ තුනක් නම් කරන්න.
05. ලාඝ්‍ය සඳහා ප්‍රචලිත ප්‍රදේශ මොනවා ද?
06. අතීතයේ කොට්ටල් බද්ද නමැති රාජකීය කාර්යාංශයේ දී ඔවුන් හැඳින්වූයේ කුමන නමකින් ද?